

Tid Torsdagen den 20 februari 2020 kl. 16.30 – 17.00
Plats Bråvallasalen, Stadshuset
Justering Tisdagen den 3 mars 2020, §§ 1-5, 9-33, 38-42

Omedelbart justerade paragrafer

Justering Torsdagen den 20 februari 2020, §§ 6-8, 34-37, 43

Johan Nilsson

Emilia Bjuggren

Närvarande

Beslutande ledamöter:

Johan Nilsson (M) ordföranden

Emilia Bjuggren (S) vice ordföranden

Annika Elmlund (M)

Bo Sundin (M)

Hampus Rubaszkin (MP)

Susanne Wicklund (C)

Anders Göransson (S)

Maria-Elsa Salvo (S)

Clara Lindblom (V)

Jonathan Metzger (V)

Christina Wallmark (SD)

Tjänstgörande ersättare:

Niklas Sandstedt (M)

för Arne Fredholm (M)

Joakim Rönnbäck (L)

för Isabel Smedberg Palmqvist (L)

Ersättare:

Mikael Valdorson (M)

Bo Fellström (M)

Ylva M Larsson (MP)

Torsten Lindström (KD)

Ida Mohlander (S)

Tamim Alameddine (S)

Susanne Urban(V)

Anders Edin (SD)

Tjänstemän:

Förvaltningschefen Johan Castwall, Jenni Almgren, Timmie Aspelin, Ann-Charlotte Bergqvist, Göran Carlberg, Lena Holm, Gunnar Jensen, Sara Lundén, och Daniel Roos samt borgarrådssekreterarna Carolina Zandén, Nils Annink och personalföreträdaren Luis Lopez §§ 1-6 .

§ 42

Upphörande av markanvisningsavtal med Atrium Ljungberg AB vid Slussen på Södermalm och tidig markreservation till Nobelhuset AB vid Slussen på Södermalm. Fyra markanvisningar till Atrium Ljungberg

**AB, varav två vid Slussen på Södermalm, en i
Slakthusområdet i Söderstaden och en i Hagastaden i
Vasastaden**

Dnr E2020-00445

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner avtal med Atrium Ljungberg AB om upphörande av markanvisningsavtal av den 2015-06-12 avseende del av fastigheten Södermalm 7:87 på Södermalm.
- 2 Exploateringsnämnden godkänner avtal om tidig markreservation med Nobelhuset AB för att utreda förutsättningarna för ett Nobel Center inom del av fastigheten Södermalm 7:87 på Södermalm.
- 3 Exploateringsnämnden godkänner markanvisningsavtal för centrumändamål och handel inom fastigheterna Södermalm 6:36, blivande Blå Bodarna 1, och 7:87 vid Slussen på Södermalm med Atrium Ljungberg AB.
- 4 Exploateringsnämnden godkänner markanvisningsavtal för hotell inom fastigheten Södermalm 7:87 i kvarteret Ormen vid Slussen på Södermalm med Atrium Ljungberg AB.
- 5 Exploateringsnämnden godkänner markanvisningsavtal för bostäder, kontor och garage inom del av fastigheten Vasastaden 1:16 i Hagastaden på Norrmalm, blivande kvarteren Cambridge, Stanford och Pisa, med Atrium Ljungberg AB.
- 6 Exploateringsnämnden godkänner markanvisningsavtal för hotell och kontor inom fastigheten Sandhagen 15 i Slakthusområdet i Johanneshov med Atrium Ljungberg AB.
- 7 Nämnden hemställer att kommunfullmäktige godkänner avtalet om upphörande av markanvisningsavtal i punkt 1, avtalet om tidig markreservation i punkt 2, samt markanvisningsavtalen i punkt 3-6 ovan, och ger nämnden rätt att teckna tilläggsavtal till avtalet i punkt 2, innebärande förlängning av tiden i § 9 för att träffa markanvisningsavtal,

och rätt att träffa avtal enligt punkt 3-6 med annat bolag inom Atrium Ljungberg-koncernen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 4 februari 2020.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Johan Nilsson m.fl. (M), vice ordförande Emilia Bjuggren m.fl. (S), Joakim Rönnbäck (L), Hampus Rubaszkin (MP), Susanne Wicklund (C) och Clara Lindblom (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Christina Wallmark (SD) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:
  - 1 Att Avslå del av förvaltningens förslag till beslut.
  - 2 Att förslaget gällande tidig markreservation för Nobelhuset AB avslås.
  - 3 Att förslaget gällande markanvisningen till Atrium Ljungberg AB vid Stadsgården bifalles.
  - 4 Att förslaget gällande markanvisningen till Atrium Ljungberg AB vid Slakthusområdet i Söderstaden bifalles.
  - 5 Att förslaget gällande markanvisningen till Atrium Ljungberg AB vid Hagastaden i Vasastaden bifalles, amt att därutöver anföra följande:

Ett Nobel Center på den redan redan tränga stadsgården är ett förslag som kommer att öka trängseln för kollektivtrafiken från och till Nacka och Värmdö. Båda dessa kommuner är inne i expansiva skeden och befolkning kommer att öka liksom behovet av en fungerande kollektivtrafik. Det är redan idag stor trängsel från och till Slussenterminalen. Att då föreslå att förlägga en byggnad som drar åt sig stora skaror av besökare på platsen, är inte en ansvarsfull politik.

En hotellbyggnad ovanpå tunnelbanestationens biljetthall skulle helt eller delvis skymma de, i flera fall, kulturklassade husen som ligger i flera nivåer klättrande uppför Katarinaberget. Däribland finns Södermalms äldsta profana byggnad på Klevgränd. Den karaktäriseras vyn både uppifrån Katarinaberget och nerifrån Slussen förstörs. En hotellbyggnaden på den förevisade platsen förändrar därför området äldre karaktär på ett negativt och oåterkalleligt sätt.

Beslutsgång

Ordföranden Johan Nilsson (M) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av

ordföranden Johan Nilsson m.fl. (M), vice ordförande Emilia Bjuggren m.fl. (S), Joakim Rönnbäck (L), Hampus Rubaszkin (MP), Susanne Wicklund (C) och Clara Lindblom (V).

Reservation

Christina Wallmark (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Emilia Bjuggren m.fl. (S) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Det är glädjande att Nobelcenter till slut anvisats en plats. Det kommer att bli ett mycket attraktivt besöksmål med över 600 000 besök per år. Utställningar, vetenskapliga aktiviteter och spännande skolprogram kommer att möjliggöras med en lokalisering nära till tunnelbana, buss och sjötrafik. Vi socialdemokrater har konsekvent talat för värdet av etablerandet av Nobelcenter i Stockholms stad. Det gäller fortfarande varför vi i huvudsak anser att nämnden ska anta kontorets förslag till beslut.

Vi beklagar dock att processen innebär stora merkostnader för staden och stockholmarna.

På Blasieholmen hade en plats sparats särskilt för en märkesbyggnad och Nobelcenter skulle passa mycket bra på platsen. I kommunfullmäktige fanns en stor majoritet som stod bakom beslutet och det var under Moderaternas ledning som staden i december 2011 tecknade en avsiktsförklaring med Nobelstiftelsen om att verka för ett Nobelcenter just på Blasieholmen. Men efter valet år 2018 förhandlade Moderaterna bort Blasieholmen som plats för Nobelcenter. Anledningen var dels att Moderaterna internt inte klarade av att stå upp för projektet efter att en mycket resursstark granne på Blasieholmen bedrivit en stor opinionsbildningskampanj, och dels att strävan efter att styra staden var viktigare än projektet och de fördyringar det skulle kosta stockholmarna. Detta trots att de tidigare både lovat och beslutat att stå bakom projektet.

Ur demokratisk och ekonomisk synvinkel är det mycket allvarligt att projektet med Nobelcenter stoppades på det sätt som skedde. Vi kan nu dra följande slutsatser av resultatet från majoritetens agerande.

- Stiftelsen Nobelcenter förlorade cirka 100 miljoner kronor i förgävesprojektering.

- Staden förlorade cirka 20 miljoner kronor i förgävesprojektering.
- Stadens kostnader för att förlägga Nobelcenter vid Slussen är cirka 635 miljoner kronor (tunnelbygge och grundläggning), att jämföra med stadens kostnader för att förlägga centret vid Blasieholmen (främst förlorade parkeringsintäkter) på cirka 227 miljoner kronor. Vissa av kostnaderna vid Slussen hade uppstått oavsett vem som fått tomten, men det är högst sannolikt att det presenterade förslaget har ökat kostnaderna.
- Intäkterna för Nobelcenters tomträtt blir cirka 250 miljoner kronor vid Slussen, och hade blivit ca 160 miljoner kronor vid Blasieholmen. Mellanskillnaden innebär en intäktsökning på 90 miljoner kronor.
- Att marken inte längre kommer att säljas till Atrium Ljungberg innebär en utebliven försäljningsinkomst på 481 miljoner kronor.

Sammantaget har den moderatledda majoritetens agerande med en framtvingad flytt av Nobelcenter kostat Stiftelsen Nobelcenter 100 miljoner kronor och Stockholms stad ungefär en halv miljard kronor. Den stora intäkt som gått förlorad när marken inte längre kommer att säljas innebär också att staden kommer att behöva lånefinansiera Slussenprojektet ytterligare. Det är anmärkningsvärt i relation till hur majoriteten agerat i andra angelägna investeringar som till exempel den länge diskuterade upprustningen av stadsbiblioteket. Detta är mycket beklagligt.

Att skattebetalarna, till följd av Moderaternas maktspegl, får betala en halv miljard kronor i merkostnader är en historiskt dålig affär för Stockholm.

Clara Lindblom m.fl. (V) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Vänsterpartiet är mycket positiva till att staden hittat en alternativ plats för Nobel center som inte innebär ett betydande intrång i den kulturhistoriskt värdefulla miljön på Blasieholmen och som inte förutsätter en rivning av det skyddsvärda Tullhuset från 1876.

Genom placeringen vid Stadsgårdskajen kommer Nobelcenter att uppföras i ett centralt och kollektivtrafikhärläge, samtidigt som en publik verksamhet får ta plats närmast vattnet snarare än kontor som i den nuvarande planeringen av nya Slussen. Vi vill dock understryka vikten av att överenskommelsen med Atrium Ljungberg AB är

marknadsmässig och kommer noga följa stadens kostnader och intäkter för såväl uppförande och drift av det framtida centret.

Vi vill också framhålla vikten av att byggnaden placeras på ett sätt som inte hindrar allmänhetens tillgång till strandlinjen samt att nuvarande planering för den bilfria kajen och båtbyggnaden för kollektivtrafik ligger fast.

Vid protokollet
Timmie Aspelin